

[Formanden]

Medlemmer af folketinget Pia Kjærsgaard (FP), Dohrmann (FP) og Poulsgaard (FP) har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om forbedret og ensartet folkepension.

(Lovforslag nr. L 85).

Medlemmer af Folketinget Albrechtsen (VS), Elisabeth Bruun Olesen (VS), Tommy Dinesen (SF) og Thoft (SF) har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsmiljø. (Udvidelse af lovens gyldighedsområde til også at omfatte egentlig militærtjeneste).

(Lovforslag nr. L 86).

I skrivelse af d.d. meddeler fiskeriministeren, at han ønsker i henhold til forretningsordenens § 19, stk. 4, at give Folketinget en skriftlig

Fiskeripolitisk redegørelse.

(Redegørelse nr. R 6).

Eksemplarer vil blive omdelt, og redegørelsen vil blive optaget i Folketingstidende.

Redegørelsen vil komme til forhandling onsdag den 19. november 1986.

Skriftlig fremsættelse af forslag:

Indenrigsministeren (Enggaard):

Jeg skal herved tillade mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om oprettelse af et etisk råd og regulering af visse bio-medicinske forsøg.

(Lovforslag nr. L 76).

Lovforslaget er i store træk en genfremsættelse af det forslag, som den tidligere indenrigsminister fremsatte den 28. november 1985. Forslaget indeholder dog en meget vigtig nydannelse. I § 5 stilles der forslag om, at et særligt folketingsudvalg skal udpege medlemmer til det etiske råd og følge dettes arbejde. Dette forslag er en frugt af drøftelserne i udvalget, og det er regeringens håb, at der hermed er fundet en form for samarbejdet mellem rådet og Tinget, som både kan vinde støtte hos et bredt flertal i Tinget og fungere rimeligt i praksis i forhold til rådet.

Bortset herfra er forslaget som sagt en genfremsættelse af det tidligere lovforslag.

Jeg tror, det er påkrævet ved denne lejlighed at slå fast, hvad det er for problemer, vi får reguleret ved dette forslag, og hvilke problemer eller spørgsmål det ikke omfatter.

Klarest er det vel, at forslaget i § 6 indeholder et strafsanktioneret forbud mod visse forsøg, der ikke har noget medicinsk formål. Det drejer sig om forsøg på at skabe hybrider, klone menneskelige individer m.v.

Derudover giver forslaget den klare regel i § 3, stk. 1 og 2, at indtil andet bestemmes ved lov, må der her i landet kun foretages sådanne forsøg på befrugtede menneskelige æg, som har til formål at forbedre befrugtningsteknikken in vitro med henblik på fremkaldelse af en graviditet hos den kvinde, der har givet ægget. Tilsvarende gælder forsøg på menneskelige kønsceller, der agtes anvendt til befrugtning. Det betyder, at Tinget via lovgivningsmagten får en afgørende indflydelse på, om forsøgsadgangen på dette område skal udvides.

Når hertil føjes reglen i § 7 om fastsættelse af regler for nedfrysning af befrugtede menneskelige æg, må vi sige, at lovforslaget på effektiv måde bringer det område af de biomedicinske forsøg, der vedrører de tidligste stadier af det menneskelige liv, under offentlig kontrol.

Ser vi dernæst på de forsøg, der udføres på levende forsøgspersoner, så er disse omfattet af de regler, der findes i den såkaldte Helsinkideklaration II, og bedømmes af de videnskabetiske komiteer. Lovforslaget indeholder for dette område – ligesom det tidligere – en rådgivende kompetence for det etiske råd i § 3, stk. 3, 1). Udvalgsbehandlingen viste imidlertid, at der i Tinget er et ønske om, at det undersøges, om der er behov for særlig lovgivning herudover om forsøg på levende forsøgspersoner. Jeg agter at iværksætte et sådant udredningsarbejde med henblik på, at vi i folketingssamlingen 1987–88 kan tage stilling til dette spørgsmål.

Endelig indeholder forslaget – ligeledes som det tidligere – en bestemmelse i § 3, stk. 3, 2), der giver det etiske råd en rådgivende kompetence for så vidt angår ny diagnostik og behandling. Dette er givetvis en meget vigtig bestemmelse. Den er vigtig, fordi det i praksis meget ofte er vanskeligt – for ikke at sige umuligt – at drage en klar grænse mellem forsøg og ny behandling og diagnostik, og fordi udviklingen hele tiden fører til, at

[Indenrigsministeren]

der opstår alvorlige etiske problemer. Lad mig blot nævne de sidste ugers diskussion om adgangen til abort på grundlag af barnets køn ved fosterdiagnostik. Havde vi ikke reglen i § 3, ville et område som fosterdiagnostikken være unddraget det etiske råds kompetence. Samtidig må vi være varsomme på dette område. Som jeg og min forgænger adskillige gange har fremhævet, er det ikke meningen med denne bestemmelse, at det etiske råd skal udvikle sig til en ny tilsyns- og klageinstans, ligesom vi fortsat her i landet skal respektere lægens frie ordinationsret i den konkrete læge-patient-situation.

Lad mig til slut sige, at jeg håber, at vi om dette forslag kan nå en bred enighed i Tinget. Vi befinder os på et område, hvor det måtte være muligt at se på sagen mindre som partipolitikere end som repræsentanter for en almen interesse i at få tilvejebragt et regelsæt. Den offentlige debat, som har fundet sted siden november 1985, tyder ikke på et formindsket behov for, at der nu tilvejebringes et regelsæt, og det er derfor mit håb, at vi i denne samling når til enighed.

Indenrigsministeren (Enggaard):

Jeg skal herved tillade mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om frikommuner.

(Lovforslag nr. L 77).

Lovforslaget er et led i den løbende proces med tilvejebringelse af hjemler til gennemførelse af frikommuneforsøg – en proces, der indledtes ved Folketingets vedtagelse i foråret 1985 af den første lov om frikommuner og videreførtes ved den seneste frikommunelov af juni 1986.

Det foreliggende forslag til ændring af frikommuneloven indeholder dels nye hjemler til forsøg, dels et forslag om forlængelse af frikommuneforsøgsperioden.

De nye forsøg, som forslaget vil give mulighed for, berører som de tidligere frikommunelove mange forskellige ministres områder. Vedtagelse af forslaget vil således f.eks. give mulighed for smidigere administration af offentligt støttet byggeri og ret til for friamtskommunerne at opkræve betaling af kommunerne for færdigbehandlede patienter, der ikke kan udskrives fra sygehusene, fordi bopælskommunen ikke har tilstrækkelig

plejehjemskapacitet m.v. Endvidere kan nævnes forsøg på skatteområdet med at lade borgerne vælge, om en klage over en ligningskommissionsafgørelse skal behandles af skatterådet eller af Landsskatteretten, og forsøg på socialområdet med overførsel af revaliderings- og pensionsnævnenes kompetence i sager om førtidspension til kommunernes sociale udvalg.

Regeringen har ikke ved fremsættelsen af dette lovforslag taget stilling til de enkelte forsøgs hensigtsmæssighed. Hele frikommunearbejdet hviler netop på den forudsætning, at arbejdet skal være hævet over sektorpolitiske og partipolitiske interesser – og det medfører naturligvis også, at vi må medtage hjemler til forsøg, som vi politisk set måske ikke er alt for begejstrede for.

Der er fortsat stor interesse i frikommunerne for gennemførelse af forsøg. Der er således på nuværende tidspunkt godkendt 100 forsøg, og flere er på vej, hvilket jeg finder ret imponerende – også taget i betragtning, at der nødvendigvis må gå lidt tid, inden frikommunerne og ministerierne internt og i forhold til hinanden finder den rette arbejdsform i så stort et projekt.

Nu, hvor det første store pres for gennemførelse af forsøg er aftaget lidt, er der blevet tid og ressourcer til rådighed for de mere utraditionelle og mere gennemgribende forsøg. I forbindelse hermed er opstået ønske om forlængelse af forsøgsperioden. En del forsøg kræver nemlig så lang tids forberedelse både politisk og teknisk, at de – hvis de skal kunne evalueres – må løbe over længere tid, end der er mulighed for efter den gældende lov. Jeg har derfor allerede på nuværende tidspunkt medtaget et forslag om forlængelse af forsøgsperioden med 4 år, svarende til en ny kommunalbestyrelsesperiode.

For så vidt angår spørgsmålet om evaluering af frikommuneforsøgene skal jeg tillade mig at henvise til den samtidig afgivne redegørelse til Folketinget for frikommunearbejdets hidtidige forløb.

Jeg skal hermed anbefale lovforslaget til Folketingets velvillige behandling.

Finansminister (Poul Simonsen):

Jeg tillader mig herved for det høje Ting at fremsætte: